

EHBO voor honden

Dr. Valerie Bavegems wist ons op 29 november aangenaam te verrassen met een voordracht EHBO voor honden. De voordracht zat inhoudelijk super in elkaar, en omdat er ook ruimte was voor het praktische gedeelte heeft iedereen er zeker en vast wat van opgestoken. Er kwamen een hele reeks situaties aan bod wat het een aanrader maakte voor iedereen die actief bezig is met zijn honden.

Voor de mensen die er jammer genoeg niet konden bij zijn kan ik wel volgende punten opgeven die mij zeker zullen bijblijven:

Omgang en vasthouden

Probeer bij bv. de dierenarts altijd voor je hond te gaan staan. Het werkt voor de meeste honden geruststellend dat het baasje vlakbij is. Indien het nodig is kan dmv de 'tweehandige greep' de kop geïmmobiliseerd worden. Dierdoor houd je met 2 handen de losse huid aan weerszijden van de kop vast zodat deze de kop niet meer naar achteren kan draaien (om bv. te gaan happen wanneer er een injectie gegeven wordt). Er kan ook gebruik gemaakt worden van een touwtje om een muilband te creëren. Deze wordt dan in een los met halve knoop over de muil geschoven en achter de oren vastgeknoopt.

Wat ik persoonlijk ook een heel handige tip vond was hoe je een hond kan immobiliseren als deze in zijligging op tafel ligt! Door gewoon de 2 poten die rechtstreeks op tafel liggen met de handen op de tafel te fixeren kan je hond niet rechtekomen.

Algemeen klinisch onderzoek

Wat is 'normaal' bij een hond??

- Temperatuur van +- 38°C (altijd rectaal te nemen)
Opgepast! Na zware inspanning kan een hond een hogere lichaamstemperatuur vertonen zonder daarbij echt koorts te hebben.
- Ademhaling: voor honden tussen de 10 en 30 per minuut
Normaal? Geforceerd? Ingehouden? Bijgeluiden?
- Pols: Kan je goed voelen aan de binnenkant van de liesplooi
Afhankelijk van de grootte van de hond 48-100 slagen per minuut en moet in principe dezelfde frequentie hebben met de hartslag (te voelen op linkerzijde van de borst)
- Slijmvliezen: best te beoordelen aan de slijmvliezen.
Wit: bloedarmoede, geel: bloedafbraak, gal of lever, blauw: luchtwegen of circulatie, rood: koorts of stuwing, roze: normaal
Capillaire vullingstijd thv de mond: druk zachtjes op de slijmvliezen, na 0.5-2 sec moet het teruggaan van wit naar roze. Te snel: voorstadium van shock, te traag: erge dehydratatie (ook te zien aan droge slijmvliezen – diepliggende ogen – verdwijning van huidelasticiteit), slechte circulatie of shock.

Aanvullend onderzoek

De houding van de hond en de symmetrie ervan:

Kop: stand van de pupil, oogreflex, stand oren en lippen, nekpijn

Rug: pijnreactie?

Ledematen: pijngevoel? Proprioceptie: reflex om voet de met bovenkant op de grond gezet wordt weer om te draaien (zodat de hond weer op voetzool staat). Patellareflex?

-> aan de houding van de hond kan je bijvoorbeeld buikpijn, evenwichtsstoornissen en neurologische uitvallen afleiden.

Cardio-respiratoire spoed

Zorgen dat de hond goed kan ademen en de circulatie ondersteunen

Zorgen voor spontane ademhaling en circulatie

Opgelet! Soms is de schade zo groot dat reanimeren eigenlijk geen zin meer heeft...

Down Time: wordt beïnvloed door oorzaak van het hartfalen en lichaamstemperatuur en geeft aan hoeveel tijd er nog is om reanimeren zinvol te maken.

Fasen van CPR:

1/ Vrije luchtweg creëren voor vlotte ademhaling

Strekken nek en hoofd, tong naar buiten trekken en eventuele voorwerpen, vloeistof en slijm uit keel verwijderen

2/ Mond op neus (!) beademing of indien mogelijk intuberen

+/- 12 beademingen per minuut

3/ Circulatie verbeteren: zorgen dat bloed rondgepompt wordt zodat glucose- en zuurstoftoevoer gegarandeerd wordt.

Afwezigheid pols en harttonen -> hartmassage dmv thoraxcompressie (zijligging)

Voor grote hond 60/ compressies per minuut, na elke 15^e compressie beademen

Wondbehandeling

Alle soorten wonden mogen uitgespoeld worden met fysiologisch water (1l water laten koken + 1 el zout + laten afkoelen)

In geval van bijtwonden mogen kleine gaatjes met oogzalf (vb. Terramicine) ontsmet worden.

Het is volledig uit den boze om bijtwonden helemaal te laten hechten (drainage is noodzakelijk). In geval van grote wonden (> 2 cm) kan een onderliggende hechting wel steun geven.

Maagtorsie

Maagtorsie komt voornamelijk bij de grotere rassen voor. Deze hebben een ruimere borstkas waardoor de (gevulde) maag (die tenslotte maar enkel met de in- en uitgang vast hangt) meer speling krijgt om rond haar as te gaan draaien (= torsie). Bij de Tollers zijn hier niet meteen problemen mee gemeld, maar dat laat niet weg dat we niet voorzichtig genoeg kunnen zijn.

Belangrijk is dus om de hond voor en na het eten rustig te houden. Dus geen wilde spelletjes of meteen na het eten aan een intensieve activiteit beginnen. Ook kan je best de maaltijden spreiden zodat de hond niet 1x per dag een propvolle maag krijgt + de hond maar een perkte hoeveelheid water voor te schotelen na het eten.

Hoe kan je een torsie herkennen?

Door het opstapelen van gassen in de maag gaat de hond dus duidelijk opzwellen en kan je door het tikken net achter de borstkas ook een hol geluid waarnemen.

In geval van torsie moet de hond met uiterste spoed naar de dierenarts gebracht worden!!!! Door het kantelen van de maag wordt ook de bloedtoevoer afgesloten waardoor de maag afsterft!

Koptrauma

In geval van hersenschudding geldt dezelfde behandeling als bij de mens: Donkere en stille ruimte, rust geven en eventueel medicatie tegen zwelling en afvoer vocht

Intoxicatie

Doordat er verschillende dagen zitten tussen opname en symptomen is rattenvergif ongetwijfeld een van de gevaarlijkste sluipmoordenaars. Het vergif zorgt voor inwendige bloedingen overal in het lichaam. De behandeling bestaat vaak uit het toedienen van vitamine K en onder streng toezicht van de dierenarts. Soms zijn ook bloedtransfusies en zuurstofsondes nodig om een hond te genezen.

Verbanden en spalken

Dit onderdeel werd vooral besproken tijdens het praktische gedeelte van de voordracht. Vooraleer we overgaan naar de foto's (met modellen Hina en Floyd) toch nog een paar zaken om te onthouden:

- bij het aanleggen van een pootverband altijd het verband in cirkels naar binnen draaien voor een betere stand van de voet.
- Koude tenen duiden op slechte circulatie (en een verband die te strak zit)
- Tip van de dag: om bijvoorbeeld een staartverband te laten zitten plak je eerst een strook kleefband (2x de lengte van de staart) op de staart zelf, leg dan het verband, draai het overige uitstekende kleefband 180 graden en plak het dan terug op het verband.

Dermatologische spoed

- Opletten met vuur!! In geval van brandwonden de hond gedurende 20-30min spoelen met koud water. In geval van opname van irriterende (vb. toiletreiniger) stoffen kan zwarte kool toegediend worden om de stoffen te absorberen in de maag.
 - Allergische reacties door bv insectenbeten, planten, voedsel, ... kunnen zwellingen of shock veroorzaken. In geval van shock of zwelling slijmvliezen moet de dierenarts met spoed geraadpleegd worden.
 - Afgebroken teennagels: enige oplossing is nagel volledig weghalen en dmv dichtschroeien, zachte zeep of tegendruk het bloeden stelpen.
 - Snijwonde in zoolkussen: kan enorm bloeden en genezing duurt vaak lang. Belangrijk is om alles goed te ontsmetten, eventueel vuil weg te halen en de poot te beschermen dmv een verband.
- In de zomer is het ook opletten geblazen met asfalt!!! Door de opwarming kunnen honden hier makkelijk bleinen aan overhouden.

Ophthalmologische spoed

Tijdens het stuk over oogproblemen heb ik vooral onthouden dat het best is dit over te laten aan een gespecialiseerde dierenarts. Vreemde voorwerpen in het oog kunnen een plaats vinden achter het derde ooglid of in het netvlies.

Valerie liet ons ook een paar opmerkelijke foto's zien van honden die met een prolaps te maken kregen. Doordat sommige rassen erg ondiepe oogkassen hebben in combinatie met een grote oogspleet kan bij deze rassen (vb. shih tsu) het oog vrij makkelijk naar buiten komen!! In de meeste gevallen kan het oog ook niet helemaal hersteld worden.

Algemene Tips

In het stukje algemene tips is mij vooral bijgebleven om tijdens de zomer de activiteit van de hond aan te passen aan het weer. Na inspanning kan je een hond het beste doen afkoelen door hem met zijn voeten in koud/lauw water te zetten en de minder behaarde delen (lies, buik) ook wat nat te maken.

Een algemene conclusie is dat honden eigenlijk net kleine kinderen zijn en je altijd op je hoede moet zijn. Ervoor zorgen dat je voedselvoorraad goed afgedekt is geeft je hond alvast niet de kans zich vol te eten waardoor hij misschien een maagtorsie kan krijgen. Het beschermen van stopcontacten en elektrische draden kunnen dan weer brandwonden en shock gaan vermijden.

En niet te vergeten: een goede EHBO kit!!!!

- Fysiologisch water + spuit
- Oogzalf met antibiotica vb. Terramycine
- Handdhoek
- Isobetadine om te ontsmetten
- Digitale thermometer
- Koordje om eventueel als muilband te gebruiken
- Nagelschaar
- Plakband
- Schaar
- Cold/hot pak (in geval van onderkoeling/oververhitting)
- Steriele compressen / verbandmateriaal vb. vetrap / verbandwatten

